

आचार्यनामाङ्कननियमावली

2018-2019 शिक्षासत्रम्

श्रीजगन्नाथसंस्कृतविश्वविद्यालयः

श्रीविहारः, पुरी - 752003

1. विभागीयस्थानानि (Seats)

- (क) अस्य विश्वविद्यालयस्य अष्टसु स्नातकोत्तरविभागेषु 'आचार्य' इत्युपाधिसंख्याये वर्षद्वयमधिकृत्य शिक्षादानव्यवस्था वर्तते । तत्र वक्ष्यमाणरीत्या प्रतिविभागं स्थानसंख्या निश्चिता । यथा -

क्रमसंख्या	विभागः	स्थानसंख्या
1	वेदः	24
2	धर्मशास्त्रम्	36
3	व्याकरणम्	36
4	अद्वैतवेदान्तः	36
5	न्यायः	36
6	सर्वदर्शनम्	36
7	साहित्यम्	44
8	ज्योतिर्विज्ञानम्	24
		272

- (ख) विश्वविद्यालयः स्वधिकारेण प्रतिविभागं स्थानसंख्या परिवर्तयितुमर्हति ।

2. प्रवेशार्हता (Eligibility)

- (क) अस्य विश्वविद्यालयस्य अथवा एतद्विश्वविद्यालयमन्यताप्राप्तनामन्येषां विश्वविद्यालयानामनुष्ठानानां वा शास्त्रिपरीक्षायां संस्कृतसहितस्नातकपरीक्षायां संस्कृतविषयोतीर्णपत्रेषु (Pass Papers) सकल्पेन न्यूनानि न्यूनतया प्रतिशतं चत्वारिंशदङ्गान् (40%) अथवा संस्कृतविषयकसम्मानपत्रेषु (Hons. Papers) सकल्पेन न्यूनानि न्यूनतया प्रतिशतं चत्वारिंशदङ्गान् (40%) लब्धवन्तः / लब्धवत्यः उपर्युक्तानां विभागानाम् अन्यतमे विभागे प्रवेशार्हं भवन्ति ।

- (ख) अस्य विश्वविद्यालयस्य द्विवर्षीयनूतनशास्त्रिपरीक्षामुतीर्णाः आचार्यपरीक्षाप्रविधनुसारं 'नूतनाचार्यपरीक्षायामुपवेशनाहताम् अङ्गलेपाठमार्जनद्वारा परीक्षायामुपवेशनाहतामवरणं स्वीकारिष्ये' इति विभागप्रवेशसमये एकेन शास्त्रपत्रेण घोषयित्वा अस्मिन् पाठ्यक्रमे प्रवेशुमर्हन्ति ।

(ग) पुनश्च द्विवर्षीयपुरातनशास्त्रपरीक्षामुत्तीर्णा एकेन पृथक्शपथपत्रेण एतद् घोषयेयुः यत् 'आङ्ग्लोपाख्यया सह नूतनाचार्यपरीक्षायां कृतकार्या एवं नूतनाचार्यपाठ्यक्रमप्रमाणपत्रं लब्धुमर्हाम' इति ।

3. आवेदनप्रणाली (Mode of Application)

- (क) अस्य विश्वविद्यालयस्य शास्त्रपरीक्षायाः परिणामः यस्मिन् दिवसे प्रकाशयते ततः पञ्चदशतमदिवस आवेदनपत्रग्रहणार्थमन्तिमो दिवसः ।
- (ख) आवेदनपत्रग्रहणस्य अन्तिमदिवसात्परं प्रप्तानि आवेदनपत्राणि नामाङ्कनार्थं नैव विचारयिष्यन्ते ।
- (ग) असंपूर्णमावेदनपत्रं विचारार्थं न स्वीक्रियते ।
- (घ) प्राथी / प्रार्थिनी वक्ष्यमाणैः प्रमाणपत्रैः सह आवेदनपत्रं स्वहस्ताक्षरेण पूरयित्वा प्रेषयेत् यथा—
- (i) मध्यमा/माट्रिक, उपशास्त्री (+2), शास्त्री (+3) इति संस्कृतसहितानां परीक्षाणां लब्धाङ्कपत्राणां सत्यापिताः प्रतिलिपयः ।
- (ii) मध्यमा/माट्रिक, उपशास्त्री (+2), शास्त्री (+3) इति परीक्षाणां मूलप्रमाणपत्राणां सत्यापिताः प्रतिलिपयः ।
- (iii) चरित्रप्रमाणपत्रस्य सत्यापिता प्रतिलिपयः ।
- (iv) उपजातिः / अनुसूचितजातिश्चेत् तद्विषयिणी सत्यापिता प्रतिलिपिः । (यदि प्राथी / प्रार्थिनी एतज्जातीयः / या स्यात्) ।
- (v) जातीयस्तरीयक्रीडाप्रमाणपत्रम् (किञ्चित् अस्ति चेत्) तस्य सत्यापिता प्रतिलिपिः ।
- (vi) अङ्गवैकल्यप्रमाणपत्रम् अन्यत् किञ्चित् (अस्ति चेत्) तस्य सत्यापिता प्रतिलिपिः ।
- (vii) आवेदनपत्रं संस्कृतभाषयैव पूरणीयम् ।

(छ) मानाङ्कनम् (Admission)

पत्रालयमाध्यमेन नामाङ्कनं विधास्यते । आधिकाधिकतया पञ्चदिनात्मकः पत्रालयीयविलम्बः कुलपरिद्वारा क्षमणीयो यदि नामाङ्कनार्थं निर्दिष्टदिवसस्य दिनत्रयात् प्राक् प्रार्थिना स्वावेदनपत्रं पत्रालये पञ्जीकृतम्, यत्र पत्रालयीयविलम्बः तत्र नामाङ्कनार्थं योग्यविवेचितानां प्रार्थिनामावेदनपत्राणि परवर्तिपर्यायस्थितावेदनपत्रैः सह विचारणीयानि भवेयुः । तदर्थं लब्धेन सूचनापत्रेण साकं वक्ष्यमाणानि मूलप्रमाणपत्राणि संयोज्य अवश्यं प्रेषयितव्यानि अन्यथा नामाङ्कनं न भवेत् यथा —

- (i) मध्यमा/माट्रिक, उपशास्त्री (+2), शास्त्री (+3) इति परीक्षाणां मूलप्रमाणपत्राणि ।
- (ii) मध्यमा/माट्रिक, उपशास्त्री (+2), शास्त्री (+3) इति परीक्षाणां मूललब्धाङ्कपत्राणि ।
- (iii) अन्तिममहाविद्यालयपरित्यागमूलप्रमाणपत्रम् (विभागेन स्वायत्तीकरिष्यते) ।
- (iv) मूलचरित्रप्रमाणपत्रम् (विभागेन स्वायत्तीकारिष्यते)
- (v) सद्य आवक्ष्यच्छायाचित्रस्य चत्वारि सत्यापितानि प्रतिरूपाणि ।
- (vi) उपजातिः / अनुसूचितजातिः (चेत्) तद्विषयकं मूलप्रमाणपत्रम् ।

- (vii) जन्मदिनाङ्कसूचकमूलप्रमाणपत्रम् ।
 (viii) क्रीडा / अङ्गवैकल्यम् / अन्यत् किञ्चित् (चेत्) तस्य मूलप्रमाणपत्रम् ।
 (ix) नामाङ्कनार्थं धनराशिः केवलं धनागारीय-धनपत्रद्वारा (by Account payee Bank Draft) प्रेषणीयः ।
 (x) प्रब्रजनमूलप्रमाणपत्रम् (Migration Certificate)
 (अन्यविश्वविद्यालयस्य प्रार्थी / प्रार्थिनी चेत्)
 (ज) एकाधिकविभागेभ्य आवेदनं पृथगावेदनपत्रेण कर्तव्यम् ।

4. विभागेषु स्थानसंख्यामधिकृत्य प्रवेशो दीयते ।
 5. केवलं शिक्षायोग्यताभित्या नामाङ्कनं भवेत् ।
 6. नात्र कश्चन / काचन अधिकारं प्रकटय्य नामाङ्कनं कर्तुमिच्छेत् ।

7. पाठ्यक्रमः (Courses of Studies)

तत्र सत्रं षण्माषिकं भवति । आचार्यपरीक्षा वर्षद्वयात्मिका । एवं वर्षद्वये आहत्य चत्वारि सत्राणि । तत्र द्वादशपत्रेषु द्वादशशताङ्कानां कृते पाठ्यक्रमो निर्धारितः । प्रतिसत्रं पत्रत्रयं भविता । प्रतिसत्रान्तं विश्वविद्यालयीया परीक्षा भविष्यति । प्रतियत्रम् उत्तीर्णाङ्कः (30) त्रिंशत्परिमिताः ।

सत्रीयपरीक्षामुत्तर्तुं सम्मिल्य (In aggregate) पत्रत्रये प्रतिशतं (36%) षट्त्रिंशत्परिमिताः अङ्कः आवश्यकाः । अनुतिर्णपत्रस्य परीक्षा पुनः तत्सम्बन्धिसत्रे एव दातुं शक्यते । अर्थात् प्रथमसत्रे यस्मिन् पत्रे अनुतीर्णः तत्पत्रस्य परीक्षां तृतीयसत्रे, द्वितीयसत्रे च अनुतीर्णः तत्पत्रस्य परीक्षां चतुर्थसत्रे पुनः प्रदातुमर्हः । एवमेव तृतीयसत्रे अनुतीर्णः तत्परवर्तिप्रथमसत्रे अर्थात् तृतीयवर्षे, चतुर्थसत्रे अनुतीर्णः तत्परवर्तिद्वितीयसत्रे तृतीयवर्षे पुनः परीक्षां प्रदातुमर्हः स्यात् ।

अङ्गवृद्धयर्थं / श्रेणीवृद्धयर्थं यस्य कस्यापि पत्रस्य पुनःपरीक्षा तत्परवर्तिसम्बन्धिसत्रे एकवारमेव दातुं शक्यते । तत्र द्वयोः परीक्षयोर्मध्ये सवार्धिकलब्धाङ्कः फलप्रकाशनार्थं समुदाये गणनीयः ।

8. पञ्जीकरणम् (Registration):

- (क) प्रत्येकमावेदनपत्रस्य निर्दिष्टे स्थाने विश्वविद्यालयस्य पञ्जीकरणसंख्या उल्लेख्या । अस्य विश्वविद्यालयस्य पञ्जीकरणसंख्यामलभमानः (ना) स्वनामाङ्कनं कर्तुं नार्हेत् ।
 (ख) प्रत्येकं छात्रः / छात्रा प्रथमवर्षीयपञ्जीकरणार्थं चत्वारिंशद्रूप्यकाणि (Rs.40.00) द्वितीयवर्षीयपञ्जीकरणार्थं च विंशरूप्यकाणि (Rs.20.00) अवश्यं दद्यात् ।

9. इतरविषयककार्यकलापः (Extra Curricular Activities)

स्नातकोत्तरविभागेषु जातीयसेवायोजनायां वर्गद्वयमस्ति, यत्र छात्राः भागं ग्रहीतुं पारयेयुः।

10. संरक्षणम् (Reservation)

- (क) प्रतिविभागं समुदायस्थानसंख्यातः उपजातीनां (S.C) कृते प्रतिशतं 16.25%, अनुसूचितजातीनां (S.T), कृते प्रतिशतं 22.50% स्थानानि संरक्षितानि सन्ति।
- (ख) यदि एतद्वर्गाणां प्रार्थी / प्रार्थिनी न लभ्यते तर्हि साधारणवर्गीयप्रार्थिना (न्या) रिक्तं स्थानं पूरयिष्यते।
- (ग) अङ्गवैकल्यग्रस्तछात्राणां कृते प्रतिशतं त्रीणि स्थानानि सांक्षितानि सन्ति (3% of seats will be reserved)

11. नामाङ्कनार्थं गुरुत्वप्रदानं विशेषविचारञ्च (Weightage for Admission)

(क) क्रीडाकृतां जातीयस्तरे राज्यस्तरे च गृहीतभागानामान्तिमपरीक्षालब्धाङ्के क्रमेण प्रतिशतं दशाङ्कान् पञ्चाङ्काञ्च योजयित्वा परिगणनीयम्।

संरक्षणविषये गुरुत्वदानविषये च प्रार्थिभिः तत्सम्बन्धाधिकारीभ्यः सन्तोषावहमसन्धिग्धञ्च मूलप्रमाणपत्रमानीय स्वावेदनपत्रेण साकं संयोज्य प्रेषितञ्चेत् तत् विचार्य नान्यथा।

12. छात्रवृत्तिः (Scholarship)

- (क) विश्वविद्यालयच्छात्रवृत्तिः शिक्षागतयोग्यताभित्या केवलमाचार्यछात्राणां कृते प्रतिमासं दीयते।
- (ख) अव्यवहितपूर्वपरीक्षायां (यामाधृत्य नामाङ्कनं विहितं) साकल्येन प्रतिशतं चत्वारिंशत् (40%) अङ्कानां प्राप्तवन्तः (त्यः) एतच्छात्रवृत्तिं लब्धुमावेदयितुमर्हन्ति, ततो न्यूनाङ्कप्राप्तवतः (त्याः) अर्हता नास्ति।
- (ग) शास्त्रिपरीक्षोत्तीर्णानां संस्कृतसम्मानसहित-वी.ए. परीक्षोत्तीर्णानां छात्राणां कृते छात्रवृत्तिप्रदानविचारेऽप्राधिकारो दीयते।
- (घ) छात्रवृत्तिलब्धये प्रतिमासम् अध्यापितानां कालाशांनां प्रतिशतं पञ्चसप्ततिकालांशेषु (75%) उपस्थितिः स्वक्रियते।
- (ङ) कस्यचिदत्यन्तदुर्व्यवहारजनितस्य खेदस्य हेतोः विश्वविद्यालयः स्वविचारेण येषां केषाञ्चन मासानामथवा स्थायित्वेन पूर्णतया छात्रवृत्तिं स्थगयितुमधिकारी वर्तते।
- (च) छात्रवृत्तिप्राप्तये विभागाध्यक्षाः स्वविभागीयच्छात्राणां शिक्षायोग्यताभित्या नामक्रमसूचिं निर्माय स्नातकोत्तरपरिषदध्यक्षमाध्यमेन कुलपतीनां कृते प्रेषयिष्यन्ति। कुलपतयः छात्रवृत्तिदानाय विश्वविद्यालयद्वारा स्थिरीकृतां छात्रवृत्तिसंख्यां विचार्य शिक्षायोग्यताभित्या निर्मितां क्रमसूचीमनुमंस्यन्ते।

13. देयम् (Fees)

(क) नामाङ्कनसमये प्रत्येकं छात्रः (त्रा) वक्ष्यमाणं देयमवश्यं दद्यात् ।

प्रवेशकालीनदेयम् (Fees at the time of admission)

(i)	नामाङ्कनदेयम् (Admission Fee)	Rs.	20/-
(ii)	परिचयपत्रदेयम् (Cost of Identity Card)	Rs.	14/-
(iii)	पत्रिकादेयम् (Magazine Fee)	Rs.	20/-
(iv)	सत्रदेयम् (Session Fee)	Rs.	20/-
(v)	वार्षिकोत्सवदेयम् (Annual Function Fee)	Rs.	20/-
(vi)	क्रीडादेयम् (Athletic Fee)	Rs.	20/-
(vii)	चर्चासत्रदेयम् (Seminar Fee)	Rs.	20/-
(viii)	नाट्योत्सवदेयम् (Dramatic Function Fee)	Rs.	20/-
(ix)	पूजादेयम् (Puja Subscription Fee)	Rs.	20/-
(x)	छात्रपरिषद्देयम् (Union Fee)	Rs.	40/-
(xi)	हानिपूरकदेयम् (Insurance Fee)	Rs.	7/-
(xii)	पञ्जीकरणदेयम् (Registration Fee)	Rs.	40/-
(xiii)	सांस्कृतिकदेयम् (Cultural Fee)	Rs.	100/-
(xiv)	सामाजिकसेवा (Social Service)	Rs.	5/-
(xv)	पुस्तकागारसावधानीयदेयम् (Library Caution Money) (प्रत्यवर्तनीयम्)	Rs.	50/-
(xvi)	विभागीयपुस्तकागारोन्नयनदेयम्	Rs.	50/-
(xvii)	पुस्तकागारोन्नयनदेयम्	Rs.	100/-
		Rs.	566/-
(ख) मासिकं देयम्			
(i)	शिक्षणदेयम् (Tuition Fee) Rs. 5 x 12	Rs.	60/-
(ii)	साधारणकक्षादेयम् (Common Room Fee) Rs. 2 x 12	Rs.	24/-
	G.Total	Rs.	650/-

(ग) नामाङ्कनार्थमुपजातीनामनुसूचितजनजातीनामावेदकानां कृते केवलं पुस्तकागारसावधानीयदेयत्वन (Library Caution Money) पञ्चाशद्रूप्यकाणि (Rs. 50/-) प्रदेयानि ।

14. छात्रावासः (Hostel)

(क) छात्राणां (पुरुषाणां महिलानां च) कृते छात्रावासव्यवस्था वर्तते ।

(ख) 11 (क) इति संख्याचिह्निते स्तम्भे प्रदर्शिता संरक्षणव्यवस्था छात्रावासे नामाङ्कनार्थमापि अनुस्त्रियते ।

(ग) छात्रावासे नामाङ्कनं शिक्षायोग्यताभित्या भवति ।

(घ) नात्र कञ्चन / काचन अधिकारं प्रकटय्य नामाङ्कनं कर्तुमर्हेत् ।

(ङ) छात्रावासे नामाङ्कनार्थमावेदनपत्रं / संपृक्तच्छात्रावासकार्यालयाल्लब्धुं शक्यते ।

(च) विश्वविद्यालयेन छात्रावासीयाचारव्यवहारविषयकमार्गदर्शिका प्रस्तुता वर्तते यदाधारेण प्रत्येकमन्तेवासी / अन्तेवासिनी मिथः शृङ्खलामवलम्ब्य तिष्ठेत् ।

(छ) विश्वविद्यालयेन छात्रावासावस्थानार्थं देयं निश्चीयते ।

(क) वार्षिकं देयम् Rs. 110/-

(ख) मासिकं देयम् Rs. 200/-

(ग) Caution Money (प्रत्यावर्त्तनीयम्) Rs. 450/-

(ज) समुचितधिकारिणः पूर्वानुमतिं न गृहीत्वा न कोऽपि अन्तेवासी / काऽपि अन्तेवासिनी छात्रावासे कञ्चन / काञ्चन अतिथिं वासयेत् ।

अध्यक्षः

स्नातकोत्तरपरिषदः

श्रीजगन्नाथसंस्कृतविश्वविद्यालयः, श्रीविहार, पुरी – 752003

दूरभाषसंख्या – 06752-251365

विशिष्टाचार्यनामाङ्कननियमावली

1. विभागीयस्थानानि (Seats)

(क) अस्य विश्वविद्यालयस्य सप्तसु विभागेषु (ज्योतिर्विज्ञानविभागं विहाय) विशिष्टाचार्य (M.Phil.) इत्युपाधिलब्धये वर्षमेकमाधिकृत्य शिक्षादानव्यवस्था वर्तते । तदर्थं प्रतिविभागं दशसंख्यकस्थानानि निश्चितानि ।

(ख) विश्वविद्यालयः स्वधिकारेण प्रतिविभागं स्थानसंख्यां परिवर्तयितुमर्हति ।

2. प्रवेशार्हता (Eligibility)

अस्य विश्वविद्यालयस्य अचार्यपरी क्षायाम् अथवा एतद् विश्वविद्यालयमान्यप्राप्तानामन्येषां विश्वविद्यालयानां तत्तुल्यपरिक्षायां न्यूनातिन्यूनं प्रतिशतं पञ्चपञ्चाशदङ्कान् (55%) लब्धवन्तः/ लब्धवत्यः तत्तद्विषयकविभागे प्रवेशार्हा भवन्ति । (एतद्विषयकविशेषसुचनार्थं विशिष्टाचार्यपाठ्यक्रमपुस्तिका द्रष्टव्या) ।

3. देयम् (Fees)

(i)	नामाङ्कनदेयम् (Admission Fee)	Rs. 20/-
(ii)	परिचयपत्रदेयम् (Identity Card Fee)	Rs. 14/-
(iii)	सत्रदेयम् (Session Fee)	Rs. 20/-
(iv)	पञ्जीकरणदेयम् (Registration Fee)	Rs. 40/-
(v)	हानिपूरकदेयम् (Insurance Fee)	Rs. 07/-
(vi)	शिक्षणदेयम् (Tution Fee)	Rs. 60/-
(vii)	सांस्कृतिकदेयम् (Cultural Fee)	Rs. 100/-
(viii)	पुस्तकागारसावधानीयदेयम् (Library Caution Money)	Rs. 50/-
(ix)	पूजादेयम् (Puja Subscription Fee)	Rs. 20/-
(x)	पत्रिकादेयम्	Rs. 20/-
(xi)	पुस्तकागारोन्नयनदेयम् (Library Developement Fee)	Rs. 150/-
(xii)	विभागीयपुस्तकागारोन्नयनदेयम् (Departmental Library Development Fee)	Rs. 100/-

Total Rs. 601/-

वि : द्र :- एतदतिरिच्य अन्ये नियमा आचार्यवद् भवन्ति ।